

POEZJA

Renata Adamska-Garbowska, *Jak nie przeżyć*. Redakcja, słowo wstępne, projekt okładki i zdjęcie na I stronie okładki: Andrzej Dębowski. Grafiki w tekście: Natalia Wabiniec-Maryniak, Michał Gruchocki. Zdjęcie na IV stronie okładki: Romana Cegiela-Szczurazek. Wydawca: Wydawnictwo Autorskie Andrzej Dębowski, Żelów 2026, s. 52.

Józef Baran, *Jaśń. 84 nowe wiersze z lata 2022-2026*. Redakcja: Agnieszka Czapczyk. Projekt okładki: Agnieszka Herman. Posłowie: Antonio Benitez-Burraco. Projekt graficzny i opracowanie techniczne: Barbara i Przemysław Kida. Zyski S-ska Wydawnictwo, Poznań 2026, s. 138.

Na zakręcie. Antologia poezji. Redakcja: Renata Adamska-Garbowska, Andrzej Dębowski. Zdjęcie na okładce i projekt: Andrzej Dębowski. Słowo wstępne: Renata Adamska-Garbowska i Andrzej Dębowski. Wydawca: Wydawnictwo Autorskie Andrzej Dębowski, Żelów 2026, s. 218.

Anna Pituch-Noworolska, *Nieaktualny drogowca*. Obraz na okładce: „Przejście” malarz Helena Zimowska. Akwarele: „Pejzaże” Anna Pituch-Noworolska. Wydawnictwo i Drukarnia Towarzystwo Słowaków w Polsce, Kraków 2026, s. 80.

PROZA

Zellker (Józef Częścik), *Rok pierwszy. 365 kilkusekundowych refleksji*. Redakcja: Bartłomiej Kuczkowski. Korekta: Przemysław Zawrotny. Opracowanie graficzne: Joanna Remus-Duda, Grzegorz Janik. Projekt okładki: Joanna Remus-Duda. Wydawnictwo TUTO, Gdańsk 2026, s. 144.

Zellker (Józef Częścik), *Rok jak krok pierwszy. 365 kilkunastosekundowych metaforycznych refleksji*. Redakcja: Bartłomiej Kuczkowski. Korekta: Przemysław Zawrotny. Opracowanie graficzne: Joanna Remus-Duda, Grzegorz Janik. Projekt okładki: Joanna Remus-Duda. Wydawnictwo TUTO, Gdańsk 2026, s. 208.

Zellker (Józef Częścik), *Obrót pierwszy. 365 jednodominutowych refleksji*. Redakcja: Bartłomiej Kuczkowski. Korekta: Przemysław Zawrotny. Projekt okładki: Joanna Remus-Duda. Wydawnictwo TUTO, Gdańsk 2026, s. 392.

NAUKA, SZTUKA KULTURA

Józef Baran, *Gen marzenia. Zapiski z przełomu wieków 1997-2026*. Redaktor prowadzący:

Hubert Musiał. Projekt okładki: Paweł Siluk. Korekta: Sylwia Majcher. Indeks: Mirosław Szot. Na okładce wykorzystano nieznacznie przetworzony cyfrowo obraz Adama Kwaśniego pt. „Gen marzenia”. Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 2026, s. 656.

Wojciech Bonowicz, *Dziennik końca świata*. Projekt okładki: Katarzyna Ewa Legieńdź. Fotografia na I stronie okładki: freestocks.org. Fotografia autora na IV stronie okładki: Ewa Wanat-Gałka. Opieka redakcyjna: Dorota Gruszka, Dominika Kraśnienko. Adiustacja: Małgorzata Biernacka. Korekta: Jadwiga Grelłowa. Wydawnictwo Znak, Kraków 2019, s. 190.

Adam Michnik, *Z dziejów honoru w Polsce i inne szkice*. Dyrektor wydawniczy: Małgorzata Skowrońska. Redaktor naczelny: Paweł Goźliński. Koordynacja projektu: Karolina Mikulicz. Korekta: Teresa Kruszona. Projekt graficzny: Wojtek Kwiecień-Janikowski. Wydawnictwo Agora, Warszawa 2019, s. 432.

Stanisław Sławomir Nicieja, *Kresowa Atlantyda. Historia i mitologia miast kresowych. Tom XXIII – Chyrow, Tłumacz, Pałahicze, Hnile, Rozdół*. Redakcja: Halina Nicieja. Wstęp: Andrzej Dębowski. Recenzenci: prof. Romuald Gelles – Uniwersytet Wrocławski, dr Adam Wierciński – Uniwersytet Opolski. Korekta: Jadwiga Stepien. Opracowanie graficzne: Maria Stefanica. Redaktor techniczny: Piotr Czarny. Okładka: Portret wnuczki Anastazji Wojtowicz – Kresowianki spod Sambora; olej, Edward Szczapow, 2016. Wydawnictwo Nić Ariadny, Wrocław 2026, s. 416.

Michał Siermiński, Przemysław Witkowski, *Obywatel Michnik. Myśl polityczna Adama Michnika*. Redakcja naukowa: Michał Siermiński, Przemysław Witkowski. Recenzenci: Katarzyna Bielińska, Michał Kozłowski. Redaktor inicjujący: Adam Leszczyński. Redakcja wydawnicza: Waldemar Kumór, Stefan Zgłiszczyński. Konsultacja redakcyjna: Zbigniew M. Kowalewski. Okładka: Bękarty. Instytut Myśli Politycznej im. Gabriela Narutowicza, Warszawa 2025, s. 850.

Daniela Ewa Zajączkowska-Hynas

Cienie

Towarzyszą nam w wędrówce życia
włączą się za nami przedrzeźniają
wierni dyskretni ignorowani niekiedy
zdradliwi
szare eminencje

Tańczą z nami tańczymy ich tańczą nas
może w ich świecie to my jesteśmy nimi
gdy z sobą walczymy rozgrywa się ponura
pantomima
nie ma wygranych

Trzeba ich nazwać z imienia
trzeba ich wysłuchać gdy domagają się uwagi
gdy wołają o pomoc skarżą upominają nas
upominają o należny im szacunek

Bo ich opowieść ich uparta narracja
ich niecenzuralna historia będzie nas
prześladować
dopisywać się bluźnierczym palimpsestem
chochlikiem przeżyć

Nie mogą być w tajnej opozycji
bo ich rewolucja nas zniszczy a może nawet
zabije
trzeba z nimi negocjować politykę wewnętrzną
i politykę zewnętrzną naszego życia
trzeba znać ich wybiegi ich oszustwa
znać jak samych siebie

Improwizacje

Szukasz właściwego wariantu siebie
i gubisz się w szczegółach i ogólnikach
i tak powstają wariacje
na jakiś zmyślony temat

z ukrytym motywem i poszlakami
wariacje enigmatyczne choć pełne
ostentacji
właściwej wariatom tym lepszym gościom
z obcych sobie planet

szukasz właściwego wariantu życia
właściwych pytań na wysypisku
niewłaściwych odpowiedzi
a za oknem płacze kolejny lipiec

nawet wspomnienia zamieniasz w apokryf
na domowy i publiczny użytek
interpretujesz improwizujesz
taka to melodia

